

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології
Кафедра психології розвитку

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ. ОСНОВИ КОНФЛІКТОЛОГІЇ.

Освітня програма бакалавр

Спеціалізація (за наявності) 014.05 Біологія та здоров'я людини

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметною спеціальністю)

Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №6 від “25”січня 2024р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Психологія.
Освітня програма	Середня освіта Біологія та здоров'я людини
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Галузь знань	Освіта
Освітній рівень	(бакалавр/магістр/PhD)
Статус дисципліни	(основна)
Курс / семестр	3 курс 6 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 46 год. Практичні заняття – 44 год. Самостійна робота – 180 год год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	Організація навчання здійснюється у віртуальному класі Google Meet В класі постійно доступні усі необхідні для навчання матеріали. Доступ до класу слухачі курсу отримують на першому занятті або http://www.d-learn.pu.if.ua/google meet

2. Опис дисципліни

Анотація до курсу. Анотація до курсу. Покращення результатів навчально-виховного процесу в закладах системи вищої освіти України відповідно до світових стандартів, потреба підготовка кваліфікованих спеціалістів, компетентних вчителів загальноосвітньої закладу I-III ступеня вимагає опанування бакалаврами, майбутніми вчителями біології дисципліни «Психологія». Вона ґрунтується на психологічній теорії та практиці надання психологічної допомоги в закладах освіти Зміст дисципліни полягає в ознайомленні бакалаврів із науково-теоретичними основами сучасної психології, її категоріальним апаратом в межах низки психологічних галузей; прищепленні навичок самостійної мислення та роботи з психологічною літературою, вмінні застосовувати психологічні методи дослідження та елементи психологічної діагностики, психокореції, психологічного консультування в навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи, розвитку здатності самостійно мислити, критично аналізувати педагогічний досвід викладачів та педагогів.

Предмет дисципліни: опанування бакалаврами психологічних засобами розвитку та саморозвитку особистості протягом життєвого шляху, в умовах освітнього середовища загальноосвітньої школи у процесі педагогічної взаємодії вчителя та учня, конструювання та збереження здоров'язберігаючого середовища освітнього закладу, профілактика педагогічних конфліктів.

Мета та цілі курсу.

Мета та цілі курсу. Досягти належного рівня професійної компетентності у осмисленні психологічних явищ та закономірностей розвитку особистості учня у віковому аспекті, практиці педагогічної взаємодії у процесі викладання біології та здоров'я людини, педагогічному спілкуванні в умовах загальноосвітньої школи. Цілями курсу є засвоєння основних об'єкта, предмета й завдань психології, яка представлена окремими галузями, їхній основних категорій та понять, пріоритетних тенденцій розвитку цієї науки

загалом, зв'язків з іншими науками, принципами та методами дослідження як запоруки творчого застосування отриманих відомостей не тільки в професійній діяльності, а й в особистому житті. Завдання дисципліни полягають передусім у теоретичному осмисленні логіки розвитку психологічної науки в межах низки її основних галузей (загально, вікова, соціальна, екологічна та педагогічна психології, основи практичної психології та конфліктології), ознайомленні з її дослідницькими методами та напрямками надання психологічної допомоги в умовах навчального закладу. Відповідно до вимог освітньо-професійної програми бакалаври повинні: знати предмет та завдання загально, вікової, соціальної, педагогічної психології, практичної та екологічної психології, розуміти теоретичну основу напрямів в межах окремих галузей, основні етапи становлення цих психологічних галузей, актуальні проблеми їхнього розвитку у ХХІ столітті, зміст низки основних психологічних (особистість), соціально-психологічних (мала та велика соціальна група, соціалізація, конфлікт), психолого-педагогічних (педагогічне спілкування, педагогічний конфлікт), екопсихологічних (якість середовища, структура середовища, оцінка якості довкілля); вміти аналізувати психологічні феномени на рівні елементів структури особистості – психічні процеси, властивості та стани, здійснювати їхню порівняльну характеристику; описувати загальну структуру особистості; розуміти тенденції та чинники розвитку особистості в онтогенезі, виокремлювати основні етапи та стадії, описувати їхній зміст; розуміти основні особливості педагогічного спілкування, види психологічної допомоги.

Компетентності

ЗК1. Знання та розуміння предметної галузі біологія та основи здоров'я і сфери майбутньої професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність до критичного усвідомлення (аналізу, синтезу), інтерпретації теорій і методів філософського пізнання природи і суспільства, їх взаємодії і закономірностей розвитку зберігати й примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії, національної культури.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність застосовувати інноваційні освітні й інформаційно-комунікативні технології навчання для розв'язання складних спеціальних завдань й практичних проблем у сфері професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність діяти на засадах поваги до прав і свобод людини із дотриманням морально-етичних норм, соціальних аспектів, інтелектуальної власності, безпеки життєдіяльності у професійній сфері.

ЗК10. Здатність до саморозвитку, рефлексії, самовдосконалення професійної діяльності та життя.

СК3. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації здобувачів базової середньої освіти до саморозвитку та самовдосконалення.	
СК 4. Здатність до забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочний час.	
СК9. Здатність у процесі навчання та виховання учнів в розумінні та реалізації стратегії сталого розвитку суспільства.	
СК10. Здатність до формування у здобувачів освіти системи цінностей інклюзивної освіти, знань та вмінь у сфері організації безпечного та інклюзивного освітнього середовища.	
СК14 Здатність застосовувати основи сучасної педагогіки та психології в навчальному процесі в загальноосвітній школі, вивчати психологічні особливості засвоєння учнями локальної інформації з метою прогнозк ефективності та корекції навчально-виховного процесу у середовищі школи.	
СК18. Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності та оцінки сучасного передового педагогічного досвіду.	
Програмні результати навчання	
ПРН09. Здатність використовувати відповідну термінологію в усній та письмовій формах державною та іноземною мовами, виконувати статистичне опрацювання результатів дослідження та правильно їх оформляти.	
ПРН16. Здатність до роботи в міждисциплінарних областях знань, нетрадиційних системах освіти, формах та типах навчання.	
ПРН18. Здатність володіти морально-етичними нормами поведінки, навиками спілкування у полікультурному, політичному і багатоконфесійному суспільстві.	
ПРН20. Здатність проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, ефективно працювати автономно та в команді, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.	
ПРН21. Знати будову й функції організму людини, основи здорового способу життя; знає способи надання першої допомоги під час морфо-функціональних порушень різних систем організму людини.	

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завданн
1.	Предмет психології План 1.Предмет психології, їх актуальні завдання, місце в системі наук. Концепція суспільства сталого розвитку та суспільства ризику. 2. Предмет та завдання	Розуміти суть і значення предмету психології в сучасних умовах Аналізувати основні етапи розвитку психології, основні категорії та поняття. Розуміти місце психології в системі психологічних галузей та наук та описувати її актуальні проблеми та галузі. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Тести й запитання 1. Реферування літератури, підготовка анотації з актуальних проблем психології,

	загальної психології, її зв'язок з іншими галузями психології. 3. Історичні віхи розвитку загальної психології, їх здобутки, знані вчені (як наука про душу, поведінку, психіку)		тестування
2.	Методологія та методи психології 1. Основні парадигми психології, її методологічні принципи. 2. Класифікація методів дослідження. 3. Поняття про методику психологічного дослідження, їхня класифікація. методи психодіагностики та методи психокорекції. 4. Дослідницькі вміння. Етика дослідника	Розуміти сутність методології в галузі психології- поняття парадигми: класична, некласична та постнекласична. Поняття методу та методики дослідження. Класифікація методів. Описові та пояснювальні методи. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Запитання, тести, кейси 1. Завдання практично-лабораторно ї №2 Метод анкетування: скласти анкету.
3.	Психічні процеси і стани 1. Поняття психічних процесів, їхні види. 2. Пізнавальні психічні процеси: відчуття та сприймання. 3. Психічні процеси: мислення та уява, пам'ять та увага. 4. Види відчуттів та їхнє значення в житті людини, класифікації відчуттів. 5. Сприймання, види сприймань, зорове, слухове сприймання. . 6.Методики вивчення властивостей уваги, її видів та властивостей.	Розуміти відмінність між психічними процесами та психічними станами. Розрізняти пізнавальні та емоційні психічні процеси. Розрізняти властивості та види кожного психічного процесу, порівнювати їх. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Запитання, тести, кейси 1. Завдання практично-лабораторно ї №1 Метод експеримент дослідження уваги. Практично-лабораторан №4.(завданн я з вивчення колірного сприймання)
4.	Загальне уявлення про особистість та її структуру Поняття «особистість». Особистість, психічні процеси й стани. 2. Основні теорії особистості. 3.	Розрізняти поняття «індивід», Індивідуальність», «особистість». Розрізняти біогенетичні, соціогенетичні та персонологічні концепції особистості. Описувати структуру особистості та її основні компоненти. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Запитання, тести, кейси 1. Завдання практично-лабораторно ї №2 Метод

	Структура особистості.		тестів: дослідження особистості
5.	Пізнавальні процеси: пам'ять, 1. Поняття про пам'ять. Мнемоніка. 2. Теорії пам'яті. 3. Процеси пам'яті, їх характеристика. 4. Види пам'яті. 5. Індивідуальні властивості пам'яті. 6. Порушення пам'яті.	Розрізняти види пізнавальних процесів, враховувати специфіку процесу пам'яті. Аналізувати основні теорії пам'яті. Розрізняти процеси пам'яті та її види, основні класифікації. Розуміти особливості індивідуального прояву процесів пам'яті. Динаміку та причини порушень пам'яті. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Завдання, тести Практично-лабораторна №5 «Пам'ять» : вивчення емоційної пам'яті та видів пам'яті
6.	Пізнавальні процеси: мислення 1. Мислення як пізнавальний процес. Мислення та уява: порівняльна характеристика. 2. Процеси мислення. 3. Види мислення та процеси мислення. 4. Індивідуальні особливості мислення та порушення мислення. 5. Тести інтелекту та сфери їхнього застосування	Розуміти сутність мислення як вищого за рівнем пізнавального процесу. Порівнювати його властивості з процесом уяви. Аналізувати процеси мислення та порівнювати їх. Визначати види мислення та їх класифікації. Описувати індивідуальні властивості мислення, порушення мислення. Поняття про когнітивно-поведінкову терапію.. Розуміти значення застосування тестів інтелекту в практиці психологічної допомоги в школі. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Завдання, тести, Практично-лабораторна №6 Вивчення логічного та міфологічного мислення
7.	Емоційні та вольові процеси 1. Емоції та почуття в житті людини, їх види. Фізіологічна основа емоцій, теорії емоцій. 2. Емоційні стани та їхні види. Настрій. 3. Поняття про вищі почуття людини та інтегральні емоційні здібності – емпатія емоційний інтелект.). 4. Поняття волі, вольові якості. Теорії волі. Формування вольових якостей	Розкривати сутність емоцій як емоційних реакцій, емоційних станів та процесів. Аналізувати теорії виникнення емоцій. Описувати емоційні стани та їх різновиди. Розкривати міст почуттів та їх видів, розкривати значення емпатії в професійній діяльності вчителя. Деформації емоцій – феномен емоційного вигорання та емоційної нестабільності. Описувати феномен емоційного інтелекту. Розкривати поняття волі та властивостей волі, уявлення про саморегуляцію особистості. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Завдання й тести Практично-лабораторна №7. Використання проєктивних методик у вивченні емоційної сфери
8.	Психологія мовленнєвої діяльності 1. Мова й мовлення. 2. Розвиток мовлення в онтогенезі. 3. Мислення й мовлення. 4. Психологія мовленнєвої	Поняття мови та мовлення. Теорії мовлення. Основні етапи розвитку мовлення в онтогенезі, мовна та мовленнєва картина світу. Зв'язок мислення та мовлення. Розвиток мовленнєвої компетентності культури мовлення вчителя на уроці. Лекція – 2 год Самост робота – 4 год	Завдання й тести Практично-лабораторна робота: Методика сementичног диференціал : оцінка

	діяльності вчителя		настрою та якості голосу.у
9.	Диференційна психологія особистості 1. Темперамент, його види.2. Характер: властивості та типи. 3. Здібності, талант, інтелект – порівняльна характеристика.	Порівнювати феномени темпераменту, характеру та здібностей. Розуміти сутність темпераменту та його психологічних властивостей та типів. Описувати характер, його зв'язок з системою ставлень та звичок особистості, розкривати сутність феномену акцентуацій характеру, їх вікову детермінацію. Порівнювати й розрізняти явища задатків, здібностей, обдарованості та таланту. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Завдання й тести Знайомство методикою діагностик акцентуацій характеру
10	Вікова психологія: періоди, стадії, кризи 1. Предмет вікової психології 2. Чинники психічного розвитку, біологізаторські та соціологізаторські теорії 3. Характеристика періодизації психічного розвитку	Розуміти предмет психології розвитку, основні етапи становлення. Поняття «онтогенез» особистості. Розрізняти біогенетичні та соціогенетичні підходи в поясненні чинників психічного розвитку. Аналізувати основні положення культурно-історичної теорії Л. Виготського. (поняття «криза психічного розвитку», «сенситивний період», основні закономірності психічного розвитку). Характеризувати періодизації психічного розвитку (Д. Ельконін, Е. Еріксон, Ж. Піаже, З. Фройд, М. Колберг). Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Завдання й тести Створити схему періодизації психічного розвитку
11	Вікова психологія: характеристика вікових періодів 1. Раннє дитинство. 2. Дитинство. 3. Підлітковий період. 4. Юнацький вік, молодість. 5. Зрілість, акмеологія. 6. Геронтопсихологія.	Розуміти закономірності розвитку особистості в різні вікові періоди. Аналізувати – розвиток новонародженого та немовляти, кризу народження; переддошкільний вік, розвиток мовлення та провідна діяльність періоду цього періоду; дошкільний період психічного розвитку, гру як вид діяльності, види гри; молодший шкільний вік й: проблеми адаптації до школи; підлітковий вік та його суперечності: акселерація й ретардація, акцентуації характеру, розвиток «Я-концепції»; поняття кризи розвитку, юнацька криза, основні новоутворення юнацького віку, ідентичність; дорослість, його основні новоутворення та труднощі, проблеми геронтопсихології в сучасному суспільстві Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Завдання й тести Практично-лабораторна №8. Метод спостереження, написання есе
12	Конфліктологія та соціальна психологія 1. Предмет конфліктології, її міждисциплінарні зв'язки. 2. Поняття конфлікту, його види та типи. 3. Соціальна психологія та конфліктологія, історія виникнення. 2 Мала група, її види та класифікації. Конфлікти в малих групах. 3. Спілкування та його основні сторони.	Розуміти та порівнювати предмет конфліктології та соціальної психології Виокремлювати види та типи конфлікту, описувати його етапи. Розрізняти соціально-психологічні особливості комунікації. Її перцептивна, комунікативна, інтерактивна сторони. Розглядати конфлікт як вид лекструктивної розузгодженої комунікації. Аналізувати конструктивні та конфліктні стосунки в контексті малої групи. Визначати малі та великі групи. Розуміти й застосовувати основні прийоми соціометрії як методу дослідження малих груп. Аналізувати поняття соціально-психологічного тренінгу, проблеми психології сім'ї як малої групи в ситуації гармонії та конфлікту. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Завдання й тести Практично-лабораторна №8 метод соціометрії, розв'язання задач
13	Етнічна психологія та конфліктологія	Порівнювати предмети етнічної психології та крос-культурної психології особистості. Розуміти зміст основних понять етнопсихології – «етнічний	Завдання й тести

	1. Етнічна психологія її завдання. 2. Кроскультурна психологія, її завдання та історія виникнення. 3. Основні поняття проблеми етнічної психології. 4. Явища етнічного конфлікту, акумуляції та інкультурації.	характер», «етнічний конфлікт», «етнічна ментальність», опис особливостей етнічного складу українців. Осмислення проблеми аккультурації та культурної адаптації в умовах глобалізації. Здійснювати порівняльний аналіз феноменів культурної трансмісії та індивідуального розвитку особистості; видів етнічних конфліктів. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	
14	Педагогічна психологія та конфліктологія 1. Педагогічна психологія, її предмет. Педагогічна конфліктологія. 2. Психологія учня. 4. Психологія особистості вчителя та педагогічного спілкування.	Розуміти зміст предмету педагогічної психології та її категорії - поняття «освітній простір», розрізняти його види (дошкільного закладу, середньої школи, вишу). Аналізувати проблеми педагогічного спілкування крізь призму особливостей особистості вчителя та учня, розуміння вчителем учня, узгодженої та конфліктної педагогічної взаємодії. Порівнювати феномени професійна компетентність, такт та майстерність вчителя, викладача, шляхи запобігання педагогічних конфліктів.. Аналізувати типологію учнів. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Завдання й тести Практично-лабораторна №9 Психологія уроку
15	Практична психологія : напрями допомоги 1. Теоретична психологія та практична психологія. 2. Положення про психологічну службу. 3. Види психологічної допомоги: заг. характеристика	Розуміти мету та завдання практичної психології, порівнювати її з науковою психологією. Знати основи Положення про Психологічну службу. Порівнювати види надання психологічної допомоги, їх мету, завдання, техніки: 1) психологічне консультування та його види; 2) психодіагностику; 3) психокорекцію, її вікові аспекти та види; 4) психотерапію. й психопрофілактику. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Завдання й тести на вивчення стилів поведінки в конфлікті
16	Психологічне консультування й психокорекція 1. Психологічне консультування, основні підходи. 2. Види ПК. 3. Психокорекція, її види. 4. Вікова психокорекція.	Розуміти сутність психологічного консультування, його різновиди. Розрізняти вимоги до вікового консультування, сімейного консультування, кризового консультування. Вікова психокорекція емоційної та пізнавальної сфери. Особливості та переваги застосування методів арт-терапії, бібліотерапії та терапії поезією в роботі з дітьми й дорослими з досвідом психологічної травми. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Завдання й тести Профілактика шкідливих звичок План корекційного заняття
17	Основні напрями психотерапії та психопрофілактики 1. Психотерапія як вид психологічної. 2. Основні психотерапевтичні школи. 3. Завдання психотерапії в умовах війни 4. Психопрофілактики, види та стадії.	Історія становлення основних психотерапевтичних напрямів та шкіл. Психотерапевтичний напрям, когнітивно-поведінковий напрям, позитивна та гуманістична психотерапія, транзактний аналіз. Поняття психопрофілактики та її етапи, види психопрофілактики. Завдання психотерапії в умовах війни. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Завдання й тести Підготовка рефератів по темі
18	Психологія здоров'я та ЗСЖ	Психологія здоров'я як окрема область психологічних досліджень.	Завдання й

•	1. Психологія здоров'я та ЗСЖ. Предмет, завдання, історія виникнення. 2. Основні теоретичні підходи. Поняття здоров'я та його види. 3. Види та стилі здоров'язберігаючої поведінки.	Поняття здоров'я та його види. Здоровий спосіб життя, його чинники та складові. Цінності здоров'я та оздоровча поведінка, вікові особливості формування. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	тести Контрольна робота
19	Предмет та історія екологічної психології 1. Проблеми екологічної психології в добу глобалізації та змін клімату. 2. Предмет та завдання екологічної психології. 3. Місце екологічної психології в системі наук та психологічних галузей. 4. Структура екологічної психології – основні напрями екопсихологічних досліджень на сучасному етапі	Розуміти суть і значення предмету екологічної психології в умовах суспільства ризику та соціально-політичних змін. Аналізувати основні напрями еколого-психологічних досліджень. Місце екологічної психології в системі психологічних галузей та наук. Розуміти методологічні принципи та основні категорії екологічної психології, порівнювати типи та рівні еколого-психологічних досліджень та видів допомоги: ландшафтотерапія, садотерапія, зоотерапія. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Тести, питання, кейси Практично-лабораторна: створення когнітивних карт
20	Психологія взаємодії з середовищем Поняття середовища: нвайронментальна психологія та його структура. 2. Динаміка змін середовища: біритмологія та психоритмологія. 3. Територіальна поведінка людини, поняття персонального простору, проксеміка. Поняття краудингу. 4. Психологічна оцінка та експертиза якості життєвого середовища а здоров'язберігаючого освітнього середовища.	Розуміти сутність поняття «середовище(довкілля)» та «якість середовища (довкілля)», аналізувати психологічну структуру довкілля. Розрізняти динаміку змін середовища у вимірах біоритмології та психоритмології. Розуміти сутність територіальної поведінки, феномену краудингу, персонального простору. Володіти методикою описової оцінки якості життєвого середовища. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Тести, кейси запитання Практично-лабораторна: Методика оцінки якості освітнього середовища

21	Середовище як джерело інформації 1. Візуальне середовище. 2. Акустичне середовище. 3. Ароматичне середовище.	Розуміння сутності структури середовища з огляду на модальність її впливу. Аналізувати структуру візуального середовища, роль кольору як засобу кольородіагностики та кольоро-терапії. Аналізувати структуру акустичного середовища, розуміти особливості впливу музики, природніх звуків та шумів, голосів, засади підготовки музикотерапевтичних програм. Аналізувати структуру ароматичного середовища, класифікацію запахів. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Тести, кейси, Практично-лабораторна: Ароматерпія та аналіз запахів.
22	Психологія екологічної свідомості та екологічної соціалізації 1. Поняття екологічна свідомість та екологічна поведінка. 2. Когнітивна складова екологічної свідомості 3.ю Ставлення особистості до природи, види, типи, структура ставлення Етапи екологічна соціалізація особистості. 4. Вікові та індивідуальні особливості розвитку екологічної свідомості та екологічної	Розрізняти поняття «екологічна свідомість», «екологічна культура» «екологічна компетентність», «екодеструктивна конфліктна поведінка», аналізувати структуру цих феноменів. Розуміти сутність ставлення людини до природи в соціокультурному аспекті, види та типи ставлення. Аналізувати основні етапи екологічної соціалізації, враховувати її вікові аспекти. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	. Тести, кейси, запитання Практично-лабораторна: підготовка схеми екопсихологічного тренінгу
23	ПСИХОЛОГІЯ КАТАСТРОФ 1.Психологія катастроф. Радіоекологічна психологія. 2. Глобальні ризики в умовах війни.. Види природних та техногенних катастроф. 3.Стани, ситуації та поведінка ризику. 4. Посттравматичний стрес, о діагностика та корекція, профілактика. 5.Динаміка психогенних розладів, їх основні фази в екстремальних ситуаціях	Розуміти основні проблеми сучасної психології катастроф в контексті екологічної психології та психології надзвичайних ситуацій. Розрізняти ризики та загрози, види катастроф, стани й ситуації ризику та способи їх запобігання. Враховувати динаміку психогенних розладів , їх основні фази в екстремальних ситуаціях. Розуміти сутність проявів та перебігу ПТСР, способи корекції цього розладу. Лекція – 2 год Практична – 2 год. Самост робота – 8 год	Тести, кейси, запитання Знайомство з методиками Діагностика ПТСР
		Лекція – 46 годин Практична – 44 години. Самост робота – 180 годин	

4. Система оцінювання курсу (зразок)

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	4
Семінарське заняття/практичні заняття	20
Самостійна робота Реферування літератури, підготовка анотації з актуальних проблем психології (2 анотації) – 2 бали Методи психодіагностики та метод тестування: діагностика педагогічних здібностей (за методичкою) – 2 бали Діагностика емоційної сфери: виконати два проєктивні тести – 2 бали Дослідження емоційної пам'яті та типів мислення – 2 бали Спостереження у віковій психології: підготувати есе «Портрет віку» - 2 бали Методика соціометрії: розв'язання задачі та тести Томаса на визначення стилю поведінки в конфлікті – 2 бали Методика побудови когнітивних карт (виконати 2 карти) та методика оцінки якості середовища (1 експертна оцінка) – 2 бали	14
Індивідуальне завдання, Метод анкетування: самостійно скласти анкету до 25 запитань – 3 бали Підготувати реферат «Психотерапія та психокорекція: види та персоналії» - 3 бали Підготувати профілактичну програму з проблем ЗСЖ та запобігання шкідливих звичок – 3 бали Колірний тренінг з елементами арт-терапії – 3 бали	12
Залік/Екзамен контрольна робота	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)

Види навчальних робіт	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	1				1						1		1		1			5
Семінарські заняття	2	2	2						2	2	2	2	2	2	2			20
Самостійна р-та								5						5				15
Індивідуальні завдання																10		10
Залік /Екзамен																	50	50
Всього за тиждень	3	3	3		1		1	5	3	3	3	2	3	7	3	10	50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Використання технічних засобів, програмного забезпечення, методичних посібників: плакати, світлини, таблиці, географічні карти, світлини, карта-схема оцінки якості середовища
Довідкова література	
1. Бенеш Г. Психологія: dtv-Atlas; Довідник: Пер з нім./ Худож. Герман і Катаріна фон Заафельд; Наук. ред.. В.О. Васютинський. К.: Знання-Прес, 2007. 510 с. 2. Психологічна енциклопедія / Автор-упорядник О.М. Степанов. К.: «Академвидав». 2006. 424 с. 3. Крайніков Е.В. Психологія розвитку Словник-довідник. К., 2004. 4. Львовочкіна А. М. Основи екологічної психології: Навчальний посібник. К., 45 с. 5. Скребець В.О. Шлімакова І.І. Екологічна психологія. К.: Вид.дім «слово», 2014. - 456 с.	
Базова	
1.Львовочкіна А. М. Основи екологічної психології: Навчальний посібник. К., 45 с. 2. Берри В.Дж. Крос-культурна психологія ; пер. с англ. Х.: Вид-во Гуманіт центр, 2012. 345 с. 3. Гігієна та екологія ; за ред. Проф. В.Г. Бардова. Підручник, Вінниця: Нова книга, 2006. 720 с. 4. Данилюк І. Етнічна психологія як галузь наукового знання: історико-теоретичний вимір: монографія. К.: «Самміт-Книга», 2010. 5.Екологічна психологія: хрестоматія; за ред. Ю.М. Швалба. К.: Сталкер, 2006. 490 с. 6.Еколого-психологічне забезпечення якості життя: науково-методичні рекомендації; за ред. Ю. М. Швалба, Кіровоград : «Імекс-ЛТД», 2013. 98 с. 7.Еколого-психологічні чинники якості життя в умовах розвитку сучасного суспільства: колективна монографія/ за ред. Ю.М. Швалба. Кіровоград: «Імекс-ЛТД» , 2013. 207 с. 8.Католик Г.В., Корнієнко І.О. Техногенні катастрофи: психологічна підтримка очевидцям і постраждалим. <i>Практична психологія та соціальна робота</i>. 2003. №6. С. 50-53. 9.Киричук О.В., Татенко В.А., Яковенко С.И. Становление радиоекологической психологии в Украине <i>Психологический журнал</i>. 1993. №3. С. 176-179. 10. Кузнецова Т.В. Психологія культури (психолого-філософський аналіз) : Курс лекцій/ Т.В. Кузнецова. - К.: МАУП, 2006. - 152 с. 11.Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: навч. пос. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 384 с. 13.Литвин-Кіндратюк С., Кіндратюк Б. Народознавство та організація здорового способу життя школярів. : Монографія. Івано-Франківськ, 1988. 312 с. 14.Маценко Ж. Психологічні таємниці любові до природи. <i>Психолог</i>. 2004. №19. С. 1-3. 16.Мергут О., Страшнюк Ж. У гармонії з кольором. <i>Психолог</i>. №37. 2006. 17-25. 17.Москалець В.П. Психологічні аспекти екологічної безпеки Науковий вісник. Львівський державний університет внутрішніх справ 2008. №2. С. 82-95. 18. Організація самовдосконалення майбутніх педагогів на основі діагностики схильності до професійної діяльності: метод. реком. / [уклад. Б. Кіндратюк, С. Литвин-Кіндратюк]. Вид. 2-ге, випр. і доп. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2023. 53 с. 19.Скребець В.О. Екологічна психологія у віддалених наслідках екотехногенної катастрофи. Монографія. К.: Видавничий Дім “Слово”, 2004. 440 с. 20.Скребець В. А. Екологічна психологія : Навч. пос.. К.: МАУП, 1996. С. 3 – 29.Скребець В.А. Екологічна психологія. <i>Психолог</i>. 2006. № 9. С. 5-7. 21.Скоробогатська С. Основні тенденції розвитку екологічної психології <i>Педагогічні</i>	

науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2015. №9. С. 415-422.

22.Титаренко Т.М. Сучасна психологія особистості: навч. посібник. К.: Каравелла, 2013. 237 с.

23.Чепига М.П. , Чепига С.М. Стимуляція здоров'я та інтелекту. К.: знання, 2006. 347 с.

24.Шевців М.В. Зоопсихологія з основами етології. Підручник. К.: центр уч. Літератури, 2013. 242 с.

25.Яковенко С.І. Становлення радіоекологічної психології *Практична психологія та соціальна робота* 2005. №1. С. 1-6.

Допоміжна

1.Актуальні проблеми психології. Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред С.Д. Максименка. К., “Міленіум”, 2005.т.7., Вип 5., ч. 1. – 378 с.

2.Базима Б.А. Психологія кольору: теорія та практика. СПб., 2005. 200 с.

3.Двадцять років зеленої Європи 1984-2004 ; за ред. А. Кассоли; пер з англ. К.: Сфера, 2004. 148 с.

4.Димань Т.М., Барановський М.М., Білявський Г.О. Екотрофологія. Основи екологічно безпечного харчування. К.: Лібра, 2006. 304 с.

5.Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм. Навчальний посібник. К., “Альтерпрес”, 2004. 192 с.

6.Кисельов М. Екологічні виклики на межі тисячоліть *Філософська думка* 2006. №2. С. 101-118.

7.Крисаченко В.С. Екологічна культура. Київ: Заповіт, 1996. 350 с.

8.Майер-Абіх Клаус М. Повстання на захист природи. Від довкілля до спільносвіту. Київ, Лібра, 2004.

9.Микитюк О.М., Злотін О.З., Бровдій В.М. Екологія людини. Підручник. – Харків, “ОВС”, 2004. 254 с.

10.Панок В.Г., Скребець В.О., Яковенко С.І. Психологічна феноменологія екологічної катастрофи (на матеріалах Чорнобильської катастрофи): монографія. К.: 1998. 303 с.

11.Плохій З.П. Виховання екологічної культури дошкільників. Київ, 2002.172 с.

12.Юрченко Л.І. Екологічна культура в контексті екологічної безпеки: монографія. К.: Вид. ПАРАПАН, 2008. 296 с.

15.Gleitman H. Psychology W.W. 5-t edition. Norton Compani, New York, London, 1994. 796 p.

Gross R. Rolls Geoff Essential as Psychology (for A QA). Hodder Arnold. 2003

7. Контактна інформація

Кафедра	Психології розвитку каб 518, сайт, електронна адреса
Викладач (і) Гостьові лектори	Литвин-Кіндратюк Світлана Данилівна
Контактна інформація викладача	lytvynkindr@ukr.net

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Академічна доброчесність: Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу. Участь в опитуванні (анкетуванні) По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності https://d-learn.pnu.edu.ua/ щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді. Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски занять (відпрацювання) Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Виконання завдання пізніше встановленого терміну Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються 5 Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від

	26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove_2.pdf
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття Діяти відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (зі змінами накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf
Додаткові бали	Додаткові бали Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove_2.pdf »
Неформальна освіта	Неформальна освіта Неформальна освіта зараховується згідно - Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

Викладач Литвин-Кіндратюк С.Д.

2024 р.